

S. Andreas - Derde Zondag door het Jaar - 26 jan. 2019

Een blijde boodschap voor iedereen

Inleiding:

Het evangelie betekent letterlijk blijde boodschap, een boodschap van hoop en bevrijding voor iedereen. Voor kleine en onderdrukte mensen in de eerste plaats, maar ook een blijde boodschap voor ons allen. Die boodschap draagt Jezus uit en gaat Hij - zoals Hij aankondigt - waarmaken.

Preek:

Als Jezus van Nazareth zijn openbaar leven begint, treedt Hij naar buiten met zijn 'mission statement'. Hij doet dat in de synagoge van zijn geboorteplaats. Hij voelt dat Hij iets te zeggen heeft, en Hij verwijst naar de woorden van de profeet Jesaia, die we zojuist gehoord hebben in eerste lezing. Dan legt Hij die woorden uit, en zegt als Hij dat gedaan heeft: 'Wat zojuist is gelezen, 'gaat nu beginnen, in mij, door mij.' Zo kondigt de evangelist Lucas Jezus aan: Op Hem rust Gods Geest; Hij gaat aan armen die blijde boodschap brengen, zich inzetten voor bevrijding van de hen die niet vrij zijn. Lucas duidt hier vooral op de materieel armen; hij spreekt over het genadejaar van de Heer, dat verwijst naar de herverdeling van bezit en goederen, naar de sociale rechtvaardigheid van het jubeljaar. De evangelist Matheus spreekt in de bergrede echter vooral van 'armen van geest'.

Vandaag maakt Jezus in de synagoge van Nazareth nog veel indruk, maar dat zal niet zo blijven. Zijn woorden roepen spanning en verzet op. Ze liegen er ook niet om, want, als Hij leerlingen roept om hem te volgen, vraagt Hij van hen dat zij alles achter zich laten. Hij zegt tegen de rijke jongeling: 'één ding ontbreekt je nog, verkoop alles'. Dat snijdt erin; zelfs Jezus' familie weet er niet goed raad mee en fluistert: 'neem hem niet al te serieus, hij is gek'. De blijde boodschap, die Jezus aankondigt en gestalte geeft, is ook voor onze tijd, voor onze wereld, voor ons land, voor deze gemeenschap, voor u en voor mij: goed nieuws voor de armen, licht voor de blinden, vrijheid voor mensen die in onvrijheid leven. Maar toèn, in Jezus' tijd, net als nu in onze dagen, staat zijn boodschap haaks op wat er feitelijk in de wereld aan de hand was en is: overal vinden we - naast rijkdom en overvloed - armoede en verdrukking. Altijd was en is er weer uitbuiting van mensen en ongerechtigheid. Het lijkt bijna ingebakken in de werkelijkheid van onze wereld. Dat betekent dat Jezus' woorden revolutionair zijn: ze tarten de krachten die armoede en onderdrukking veroorzaken. Ze laten niets aan onduidelijkheid over. Liefde en gerechtigheid hebben de eerste rechten; dát is zijn boodschap.

Die boodschap is en blijft radicaal. De herinnering aan Jezus is een gevaarlijke herinnering, altijd geweest en nog. Altijd door is de eerste reactie van mensen er een geweest van afhouden, afzwakken, de gevaarlijke herinnering ongevaarlijk

maken. Begrijpelijk, want we voelen ons aangesproken. Wat moeten wij ermee, wat kunnen wij ermee, in de praktijk?

Maar is die boodschap van Jezus dan alleen maar een blijde boodschap voor de armen? En niet voor óns, voor u en voor mij, die in redelijke welstand mogen leven? Heeft ze dan niets bemoedigends te zeggen aan ons adres? Tóch wel, lijkt me.

Dat de grote meerderheid van onze broeders en zusters in de wereld in armoede en honger leeft, kunnen we niet ontkennen; dat is gewoon een feit. Dat dit geen noodlot is dat hen toevallig treft, waar wij niets aan kunnen doen, dat weten we ook. Wij weten dat hun armoede mensenwerk is, door mensen gecreëerd; dat er een verband is tussen hún leefsituatie en de onze in de rijke westerse wereld.

De boodschap van Jezus kan wel degelijk een blijde boodschap voor ons betekenen, als wij onze ogen en ons hart niet sluiten voor dat gegeven. Als wij het mechanisme proberen te begrijpen, hoe het werkt. Als wij door de ogen van hen, die aan de lijve armoede ondervinden, naar die grote wereld durven te kijken. Als wij samen proberen te begrijpen waar ónze leefwijze, en ónze handelswijze, óns koopgedrag de anderen arm maakt en houdt. Als wij samenscholen, samen zoeken om ons leefpatroon, ons koopgedrag zodanig te veranderen, dat zij uit hun armoede kunnen opkrabbelen. Als wij samen ook politiek een vuist durven maken.

Dan, alleen dan, geven wij blijk zijn boodschap te verstaan en serieus te nemen. Dan, alleen dan, is ons brood breken aan deze tafel een oprecht gebeuren, een feestelijk gebeuren, een viering. Dan, alleen dan, is het een blij gebeuren, voor hen die ontvangen, maar ook voor hen die geven. Amen.

Eerste lezing: Jesaia 61,1-4

De geest van Jahwe, mijn Heer, rust op mij.

Hij heeft mij gezalft om aan de armen het blijde nieuws te brengen.

Hij heeft mij gezonden om te genezen allen wier hart gebroken is,

om aan de gevangenen vrijlating te melden,

en aan wie opgesloten zijn vrijheid,

om aan te kondigen het genadejaar van de Heer.

Ik wil jubelen en juichen in de Heer, mijn ziel wil zich verheugen in mijn God.

Want zoals de aarde vruchten voortbrengt, zoals een tuin het zaad laat rijpen, zó laat de Heer de gerechtigheid ontluiken en zijn glorie voor het oog der volken.